

A 2014. 03. 15-től hatályos Üzletszabályzat módosításának részletei

Tisztelt Partnerünk!

Jelen dokumentumban összefoglaljuk az új, 2014. március 15-től hatályos Polgári Törvénykönyv módosuló rendelkezései miatt szükségessé váló, az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány Üzletszabályzatát is érintő változásokat.

A márciusi módosítás keretében további fontos, új szabályok lépnek életbe:

- **a beruházási hitelekhez kapcsolódó kedvezményes díjak tovább csökkennek 0,3%-os mértékre, 80%-os kezesség esetén** (Változás a Hirdetményben),
- az európai uniós **agrár és általános de minimis rendelet változása** miatt is életbe lépnek új szabályok 2014. március 28-tól (Változás az Útmutatóban),
- egyebek.

Jelen tájékoztatóban az **alapítványi támogatáshoz** – azaz saját kockázatú kezességvállaláshoz – kapcsolódóan is olvashatnak a **részgarancia lehetőségéről**.

Az anyag végén felsorolásra kerülnek azok a **dokumentumok** is, amelyek jelen Üzletszabályzat módosítással egy időben **változnak**. A dokumentumok relatíve nagy száma miatt kiemelten kérjük Önöket, hogy figyeljenek a 2014. március 15-től alkalmazott dokumentumok hatályosságára a hiánypótlások elkerülése végett!

1. Díjcsökkentés

Az alapítvány a beruházások ösztönzése érdekében a **beruházási célú kölcsön- és lízingszerződések esetén, szegmensektől függetlenül a kezességvállalás díját 0,3%-ra csökkenti**, a hitelösszegre vetítve, 80%-os mértékű kezességvállalás mellett. Ennek megfelelően az alapítvány Üzletszabályzatának Hirdetménye módosul.

Az alacsony díjnak köszönhetően akár a Növekedési Hitelprogram keretében kiadott, 2,5%-os maximális költség mellett kihelyezhető hitelügyletekhez is könnyen beépíthető a kezességvállalás díja, így több ügylet fedezettségét lehet növelni az intézményi kezességgel.

2. Az új, 2014. március 15-től hatályos Polgári Törvénykönyv kapcsán bevezetésre kerülő módosítások

Az eddig kialakult, jól működő kezességvállalási gyakorlatot fenn kívánjuk tartani – esetenként az új Ptk. rendelkezéseitől eltérve –, ennek megfelelően az alapítvány kötelezettségvállalásának rendszere az új Ptk. hatálybalépését követően sem változik: **továbbra is készfizető kezességet vállalunk a pénzügyi intézmények és a vállalkozások között megkötött szerződésekhöz (és nem sortartásos kezességet, vagy garanciát).**

A március 15-én hatályba lépő változások részben formai jellegű (például paragrafus számozást érintő) átírások, részben tartalmi módosítások. A technikai jellegű átírások közül kiemeljük a 'bankgarancia' megnevezés átírását 'garancia' kifejezésre, amelyet az indokol, hogy a bankgarancia Ptk.-beli megnevezése változik. A megnevezésen túl annak Ptk.-beli tartalma is módosul: március 15-ét követően garanciát nem csak bank vállalhat. A jogintézmény e tartalmi módosulása azonban – a jelzett formai változtatáson túl – nem érinti az alapítványi Üzletszabályzatot, tekintettel arra, hogy az alapítvány a továbbiakban is csak pénzügyi intézmény által megkötött garanciaszerződéshez vállalhat kezességet, valamint ilyen biztosítékot fogad el az ügyletek mögött.

A tartalmi jellegű módosítások az alábbi témaköröket érintik:

- **fedezetek,**
- **eltérések az új Ptk. szabályaitól,**
- **egyéb.**

Fedezeteket érintő módosítások

A fedezetekkel összefüggő módosítások a pénzügyi intézmények számára nem jelentenek újdonságot, tekintettel arra, hogy az alapítványi szabályzatokban az új Törvénykönyv szabályai jelennek meg, és ezen új Ptk.-s szabályokat a pénzügyi intézményeknek is alkalmazniuk kell 2014. március 15-ét követően a vállalkozásokkal való szerződéskötések során.

Módosulnak a fedezeti érték számítására szolgáló fedezeti együtthatók is, valamint egyszerűsítjük az ingatlanok besorolását: kizárólag mezőgazdasági terület (szántó, gyeplelő, erdő fedezeti szorzó: a piaci érték 70%-a) és egyéb ingatlan (fedezeti szorzó: a piaci érték 50%-a) között teszünk különbséget – ellentétben a jelenleg hatályos szabályokkal, amelyek alapján 50-70% között fogadható el az első ranghelyi ingatlan jelzálogjog, az ingatlan jellegétől függően. **A változásokat „A biztosítékok minősítése és értékelése” megnevezésű dokumentumban közzétesszük az iBaHiR rendszerben.**

A Törvénykönyv biztosítékokat érintő új szabályaival összefüggésben, az Üzletszabályzat III. fejezet 5. pontjában külön felhívjuk a partnereinek figyelmét arra, hogy az ügylet biztosítékai tekintetében kötelesek a Törvénykönyvben foglalt, egyes biztosítéki szerződésekre vonatkozó érvényességi kellekeket a szerződésben rögzíteni, illetve azoknak eleget tenni, így különösen

- amennyiben az ügylet fedezetei között fogyasztó által vállalt kezesség szerepel, a pénzügyi intézmény köteles a szerződésben meghatározni azt a legmagasabb összeget, amelynek erejéig a kezes felel a jogosult tartozásáért [Ptk. 6:430. § (3) bekezdés];
- amennyiben az ügylet fedezetei között fogyasztói zálogszerződés szerepel, a zálogtárgy a zálogkötelezett tulajdonában álló, egyedileg meghatározott vagyontárgy vagy olyan vagyontárgy lehet, amelynek tulajdonjogát a zálogkötelezett a zálogjogosult által nyújtott kölcsön, illetve fizetési haladék segítségével szerzi meg, illetve a pénzügyi intézmény köteles a szerződésben meghatározni a biztosított követelés összegét [Ptk. 5:90. §];
- a lízingszerződés és faktoring szerződés esetén a nyilvántartásba vételi kötelezettségre vonatkozó szabályoknak [Ptk. 6:406. §; Ptk. 6:410. §].

Fenti szabállyal összefüggésben módosítottuk az Üzletszabályzat II.3.1.5 pontjában rögzített – a fedezetek jogi rendelkezésre állásával kapcsolatos – kizáró okot. A korábbi szabály szerint az alapítvány elutasítja a kezességi kérelmet, amennyiben a fedezetek jogilag nem állnak rendelkezésre. Az új szabály szerint azonban ezen kizáró ok csak azon biztosítékok tekintetében áll fenn, amelyeket az alapítvány fedezeti értékkel vesz figyelembe a kezességvállalásról hozott döntése során.

Eltérések a Ptk. szabályaitól

A Törvénykönyv számos új szabályt vezet be, és az alapítvány speciális kezességvállalási tevékenységére tekintettel ezek egy részétől szükséges eltérni.

Hangsúlyozzuk, hogy ezen eltérések a jelenlegi – kezességvállalási és beváltási – gyakorlattól nem jelentenek eltérést, az általunk bevezetni kívánt módosítások lényege annyi, hogy a Törvénykönyv egyes új, diszpozitív, azaz eltérést megengedő előírásai nem kerülnek alkalmazásra a felek együttműködése során. Ezek az eltérések az **Üzletszabályzat XIV. fejezetében** összefoglalva, illetve a **vonatkozó fejezeteknél részletesen** kerülnek meghatározásra.

Az Üzletszabályzatban az alapítvány a következő, a Ptk.-ban rögzített új szabályoktól tér el:

- Az alapítvány kizárja az új Ptk. 6:63. § (5) bekezdés alkalmazását, mely alapján: *„A szerződés tartalmává válik minden szokás, amelynek alkalmazásában a felek korábbi üzleti kapcsolatukban megegyeztek, és minden gyakorlat, amelyet egymás között kialakítottak, továbbá minden, az adott üzletágban a hasonló jellegű szerződés alanyai által széles körben ismert és rendszeresen alkalmazott szokás, kivéve, ha annak alkalmazása a felek között - korábbi kapcsolatukra is figyelemmel - indokolatlan volna.”* Ezen előírás alapján az alapítvány Üzletszabályzatában nem rögzített, a partnerekkel való együttműködés során kialakult gyakorlat, szokás is a szerződés részévé válik. Az Üzletszabályzat, a kezességvállalás rendszere, a szabályok többször, jelentős változáson mentek keresztül, ezért nem tartjuk indokoltnak, hogy a szerződés részévé váljon a korábbi szabályokon alapuló gyakorlat. Ez a szabály szövegszerűen nem került kifejtésre az Üzletszabályzatban.
- Az új Ptk. 6:427. § (1) bekezdése alapján, *„ha ugyanazért a kötelezettségért többen vállalnak kezességet, a kezesek egyetemlegesen állnak helyt a jogosulttal szemben”*. Az intézményi kezességvállalás jellegéből adódóan, valamint az állami viszontgaranciára tekintettel az alapítvány eltér e szabálytól, és fenn kívánja tartani a jelenlegi gyakorlatát, amely szerint az intézményi kezes az egyéb biztosítékot nyújtókra tekintettel, utólag vállalja a kezességet. Amennyiben pedig az alapítvány készfizető kezesként teljesít a pénzügyi intézménynek, a további kezesek által vállalt kezesség az alapítvány követelésének biztosítékát is képezi. Ennek alapján az alapítvány kizárja a 6:427. § (1) bekezdésének alkalmazását az Üzletszabályzat V. 5 pontjában.

- Az új Ptk. 6:417. § (4) bekezdése alapján *„a kötelezett ellen indult csődeljárásban biztosított fizetési haladék a kezes kötelezettségét nem érinti. A kötelezett ellen indult felszámolási vagy csődeljárásban kötött egyezség a kezes kötelezettségét nem érinti, ha a jogosult a kezes az egyezség megkötését megelőzően annak feltételeiről tájékoztatta. A tájékoztatás elmaradása esetén a kezes szabadul a kötelemből. A tájékoztatást követően a kezes jogosult a kötelezett tartozásának a teljesítésére. Teljesítés esetén a kezes a felszámolási vagy a csődeljárásban a jogosult helyébe lép*”. Az új Ptk. szabálya alapján az alapítványnak az adós számára csődeljárásban biztosított fizetési haladék, illetve kedvezmény esetén is teljesítenie kellene a pénzügyi intézmény számára. Az intézményi kezességvállalásra tekintettel ez a szabály nem tartható, és a kizárás következtében fennmaradnak a jelenlegi szabályok, azaz az alapítvány fizetési kötelezettsége az adós aktuálisan fennálló fizetési kötelezettségeihez igazodik, és a fizetési haladék és a csődegyezség hatálya alatt az alapítvány fizetési kötelezettsége nem áll be. Erre tekintettel az alapítvány kizárja a 6:417. § (4) bekezdésének alkalmazását, az Üzletszabályzat XI./4. pontjában.

- Az új Ptk. 6:422. § (2) bekezdése és (3) bekezdésének a) pontja szerint *„a kezes köteles késelem nélkül értesíteni a kötelezettet a fizetési felszólítás kézhezvételéről, és tájékoztatást kérni a kezességgel biztosított kötelezettség mértékéről, valamint a kötelezettet a jogosulttal szemben megillető kifogásokról és követelésekről*”, továbbá *„a kezes késelem nélkül köteles a jogosultnak teljesíteni, és a teljesítés megtörténtéről a kötelezettet késelem nélkül értesíteni*”. Az alapítvány által folytatott gyakorlat alapján az új Ptk. által előírt, a kezes részéről fennálló tájékoztatási kötelezettség mind előzetesen, mind utólagosan megnehezítené a beváltott követelés alapítvány általi érvényesítését, ezért a rendelkezés alkalmazását kizártuk amellet, hogy e rendelkezés kizárását az adós a vállalkozás nyilatkozatában kifejezetten tudomásul veszi. Az Üzletszabályzat XI./7. pontjában rögzítettük ezt a szabályt.

- Az új Ptk. 6:541. §-a előírja, hogy *„ha a jogi személy vezető tisztségviselője e jogviszonyával összefüggésben harmadik személynek kárt okoz, a károsulttal szemben a vezető tisztségviselő a jogi személlyel egyetemlegesen felel.*” Vezető tisztségviselőnek az alapítvány esetében a Kuratórium tagjai, illetve az ügyvezetők minősülnek. Erre tekintettel az Üzletszabályzatban kizártuk a vezető tisztségviselők Ptk. alapján fennálló kártérítési felelősségét – a szándékosan okozott kárért való felelősség kivételével, mivel annak kizárását az új Ptk. 6:525. §-a kifejezetten tiltja. Az Üzletszabályzat X./3.2 pontjában rögzítettük ezt a szabályt.

Egyéb: Új jogintézmények és tájékoztatási kötelezettség

Új jogintézmények

A Törvénykönyv új jogintézményeket vezet be, melyek alapján az előzetes alapítványi hozzájárulási kötelezettséghez kötött módosítások esetei kiegészültek a

- tartozáselvállalással (Ptk. 6:206. §),
- szerződésátruházással (Ptk. 6:208. §).

Az új jogintézményekkel az Üzletszabályzat VII.4.1 fejezete került kibővítésre.

Tájékoztatási kötelezettség

Az új Ptk. a kezességre vonatkozóan új tájékoztatási kötelezettségeket vezet be, melyek alapján az Üzletszabályzat vonatkozó, XI./5. és XI./6. pontjai kiegészültek. Ennek megfelelően, amennyiben az ügylet biztosítékai között alapítványi kezességen kívüli „egyéb” kezesség szerepel, a pénzügyi intézmény köteles eleget tenni

- a Ptk. 6:418. §-a alapján fennálló tájékoztatási kötelezettségének (A kezes értesítése a kötelezett teljesítésének elmaradásáról, a biztosított kötelezettség teljesítési határidejének változásáról és a kötelezett helyzetében beálló minden olyan változásról, amely a kezes kötelezettel szembeni megtérítési igényét hátrányosan befolyásolhatja, továbbá ha a biztosított kötelezettség mértéke a kezesség elvállalásakor számított vagy az utolsó tájékoztatáskor fennálló mértékéhez képest húsz százalékkal nőtt, szintén tájékoztatni kell a kezest.),
- a Ptk. 6:417. § (5) bekezdésében rögzített – keresetindítás előtt megtett teljesítésre történő – felszólítási kötelezettségnek, valamint
- a fogyasztó által vállalt kezességek esetére rögzített többlet tájékoztatási kötelezettségeknek [Ptk. 6:430. §].

A kezes tájékoztatásával összefüggő Üzletszabályzat-kiegészítések csak az alapítványi kezességvállaláson kívüli kezesekre vonatkoznak, nem az alapítvány, mint kezes felé fennálló tájékoztatási kötelezettséget érintik. Az alapítvány, mint kezes felé megtett értesítés szabályait változatlanul hagytuk, tekintettel arra, hogy azok egy része eddig is tartalmazta az új Ptk. által előírt tájékoztatási esetköröket, illetve egyes új esetkörök az alapítvány esetében nem értelmezhetőek, illetve szükségtelenek (például a kezes keresetindítás előtti teljesítésre történő felszólítása).

A tájékoztatási kötelezettség elmaradásából fakadó, kezességi szerződéstől való elállási okot (IX.7.e) azonban rugalmasan kívánjuk kezelni, ennek megfelelően egyes esetekben az alapítvány belső szabályzataiban rögzített részletszabályok szerint a kezességi szerződéstől történő elállás mellőzhető.

3. Az új általános és agrár de minimis rendelet megváltozott előírásai

Az új általános és agrár de minimis rendeletek 2014. január 1-el léptek hatályba, rendelkezéseiket a hazai vonatkozó kormányrendeletek módosítását követően kell alkalmazni. Ennek megfelelően az agrár de minimis rendelet rendelkezéseit, valamint a mezőgazdasági termékek feldolgozásához, forgalmazásához nyújtott támogatások, illetve az erdészeti és a vadgazdálkodási támogatások esetén az általános de minimis rendelet rendelkezéseit 2014. március 28-tól kötelező alkalmazni. (Az egyéb célú általános de minimis támogatások esetén a vonatkozó rendelet módosításáig a korábbi szabályozás alkalmazandó). Az új de minimis rendeletek több ponton változtak a korábban hatályosakhoz képest, a változások azonban az Üzletszabályzatot csak az Útmutató V. fejezetében található, állami támogatásokra vonatkozó magyarázó rendelkezések módosításával és az új jogszabálysámok átírásával érintik.

Annak ellenére, hogy üzletszabályzati szintű módosításokat kis mértékben generálnak az új de minimis rendeletek megváltozott rendelkezései, az alapítványi gyakorlatot több ponton módosítják, amelyekről jelen anyagban nyújtunk tájékoztatást.

A korábban hatályos rendeletek alapján a vállalkozás fogalmába nem kellett beleérteni a „kapcsolt vállalkozásokat”, a rendeletek által előírt felső küszöböt csak egy adott vállalkozásra kellett vonatkoztatni, míg az új rendeletek az **„egy és ugyanazon vállalkozás”**-ok tekintetében határozzák meg a de minimis felső határokat. A rendeletek több kritériumot is tartalmaznak annak meghatározására, hogy mikor minősül két vagy több jogalany egy és ugyanazon vállalkozásnak. Az Útmutató állami támogatásról szóló V. fejezetének 3. pontja kiegészítésre került az egy és ugyanazon vállalkozást meghatározó kritériumok felsorolásával.

Változnak a támogatástartalom kiszámításához használt ún. arányosításos módszer szabályai is, amelyek az Útmutató állami támogatásról szóló V. fejezetének arányosításos módszerre vonatkozó részében átvezetésre kerültek. Az arányosításos módszert az

alapítvány továbbra is csak a faktoring, bankgarancia és halászati célú ügyletek esetében alkalmazza.

A közúti személyszállításra már nem vonatkozik a korábbi 100 000 eurós felső határ (a közúti kereskedelmi árufuvarozásra azonban továbbra is megmarad). A változás az Útmutató V. fejezetében átvezetésre került.

Az agrár csekély összegű támogatás felső határa 7 500 euróról 15 000 euróra emelkedik (de ezt a felső határt a korábbiaktól eltérően nem egy vállalkozás, hanem az egy és ugyanazon vállalkozásnak minősülő vállalkozások tekintetében kell figyelembe venni). A változás az Útmutató V. fejezetében átvezetésre került.

Az agrár de minimis rendeletben szereplő tagállami felső korlát 44 497 500 euróról 77 600 000 millió euróra emelkedik.

Változnak a támogatáshalmazódásra vonatkozó rendelkezések is. Az új támogatáshalmazódási szabályok a korábbiakhoz képest valójában a felső határok további csökkentését eredményezik, ugyanis eddig nem kellett a de minimis támogatásokat egymással halmozni.

4. Egyéb üzletszabályzati módosítások

Kizáró ok vizsgálatának módosítása az Útmutató I.2 pontjában

Az alapítvány kezességvállalását kizárja, ha a vállalkozás gazdasági tevékenységével összefüggésben végrehajtási eljárás hatálya alatt áll. Az alapítvány ezt a kizáró okot a korábbi gyakorlata szerint a PartnerControl online céginformációs rendszerből lekért cégkivonat és a NAV köztartozásmentes adózói adatbázis alapján is ellenőrzi, a vizsgálatára azonban a PartnerControl rendszerből lekért adatok az irányadóak.

Gyakori eset azonban, hogy a PartnerControl cégkivonatában szerepel az adóhatóság által indított végrehajtási eljárás, ugyanakkor a vállalkozás a NAV végrehajtási eljárás alatt álló adózók listáján már nem szerepel. A gyakorlati tapasztalatok alapján sok esetben késedelmesen vagy csak nagy nehézségek árán kerülnek törlésre a NAV által indított végrehajtási eljárások a cégbíróságon, és ennek megfelelően a PartnerControl adatbázisából is. Abban az esetben pedig, ha a két nyilvántartás eltérő adatokat tartalmaz, a korábbi gyakorlat szerint – hiánypótlási eljárás keretében – az adóhatósági végrehajtási eljárás befejezését tanúsító határozatot kértük be.

A hiánypótlások csökkentése és a bírálathoz egyszerűsítése érdekében az alapítvány vizsgálatára ezen kizáró ok tekintetében, a NAV által indított végrehajtási eljárások esetében a NAV honlapján található – közhiteles – végrehajtási eljárás alatt álló adózók listája alapján

kerül sor ezentúl. E szabályt az Útmutató I. (Eljárási szabályok a kezességi kérelem benyújtásához) fejezetében rögzítettük.

Partnerlista

Módosult az Üzletszabályzat 1. számú mellékletét képező „Az alapítvánnyal együttműködő pénzügyi intézmények” listája is.

5. Alapítványi támogatás, azaz saját kockázatú kezességvállalás részgaranciával

A 2014. január 1-től hatályos Üzletszabályzatban bevezetett saját kockázatú kezességvállalás összeghatárra vonatkozó szabályainak gyakorlati alkalmazása során értelmezési kérdés merült fel, amelyet az alábbiakban részletezünk.

A szabályok szerint egy elsődleges mezőgazdasági termelő vállalkozás esetében a saját kockázatra vállalt kezességek kezességgel biztosított összege összesen legfeljebb 300 millió Ft lehet, amelytől különösen indokolt esetben a Cenzúra Bizottság eltérhet azzal, hogy a kezességgel biztosított összeg ebben az esetben sem haladhatja meg az egy ügyfélcsoportra megállapított saját kockázatra vállalt kezességek kezességgel biztosított összegének maximumát, azaz 500 millió Ft-ot.

Jelentősebb méretű vállalkozások esetén a megvalósítandó beruházás mérete, összköltsége megközelítheti vagy meghaladhatja az egymilliárd Ft-ot, amelyhez kapcsolódó beruházási hitel igénybevétele során a finanszírozás mértéke általában 0,5 milliárd Ft felett alakul.

Az Üzletszabályzat II.4. 1.1. pont alapján a pénzügyi intézmény az alapítványtól kérheti a kezességgel biztosítandó szerződések részösszegére is a kezességvállalást, az ún. „részgarancia” lehetőségét.

Ezúton tájékoztatjuk Önöket, hogy az alapítvány részgarancia nyújtását a saját kockázatra történő kezességvállalás során is alkalmazza, abban az esetben, ha a banki finanszírozás összege meghaladja a fentebb említett, Kockázatvállalási szabályzatban feltüntetett egy vállalkozás/ügyfélcsoport vonatkozásában megállapított összeghatárokat.

6. Módosuló dokumentumok

Az Üzletszabályzat módosításával egy időben az alábbi dokumentumok módosulnak, kérjük a hiánypótlások elkerülése végett az új dokumentumokat használják majd, amelyek 2014. március 7-től lesznek elérhetőek a www.avhga.hu honlapon és az IBaHiR rendszerben. (Az IBaHiR igénylési felületén elektronikusan előállítható pdf nyomtatványok a hatálybalépés napján frissülnek a rendszerben)

Módosuló, igényléshez és beváltáshoz kapcsolódó kitöltendő dokumentumok:

- Kezesség Igénylő lapok (módosulnak 2014. március 15. és március 28-i hatállyal is)
- Általános szerződési feltételek c. dokumentumok
- Kezesség Igénylő lapok fedezeti pótlapjai – Ingatlan vonatkozásában
- NYILATKOZAT – a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal előtti eljáráshoz (2014. március 28-tól)
- Kezesség módosítást igénylő lapok (módosulnak 2014. március 15. és március 28-i hatállyal is)
- Kezesség módosítást igénylő lapok pótlapjai - Ingatlan vonatkozásában
- Lehívási lapok kölcsön és bankgaranciához

A segédletek közül az alábbiak módosulnak:

- Segédlet a kezesség támogatási kategóriájának megállapításához (módosulnak 2014. március 15. és március 28-i hatállyal is)
- Segédlet új kezességi kérelem benyújtásához
- A biztosítékok minősítése és értékelése
- Ágazati segédlet